

Finspångs kommun
kommun@finspang.se

2023-04-27

1 (22)

Dnr SI 2022:11332

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Grytgöls
skola i Finspångs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Grytgöls skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Grytgöls skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns uppföljning och analys av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen behöver utvecklas så att ändamålsenliga åtgärder kan vidtas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att ge eleverna en större delaktighet i skolans arbete med att skapa studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna i alla ämnen förutsättningar att kvalitetssäkra betyg och bedömningar med kollegor inom samma ämne.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **4 oktober 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens

diarienummer för granskningen (dnr SI 2022:11332) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Grytgöls skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat, undervisningen genomförande och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett tydligt sätt och skapar goda förutsättningar för lärarna inom enheten att samverka med varandra och med elevhälsan. Rektorn försäkrar sig också om att det finns ett lärande i kollegiet och att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga för lärarna. Det sker en strukturerad introduktion och stöttning av nya eller obehöriga lärare på skolan. Rektorns ledning och styrning av arbetet med läroplanens jämställdhetsuppdrag kan dock stärkas.

Uppföljning och analys

Rektorn följer systematiskt upp och analyserar skolans kunskapsresultat. Rektorns uppföljning och analys sker på flera nivåer. I inskickat material framgår att de övergripande resultaten från enheten analyseras inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. I inskickat material beskrivs bland annat den kvalitetsrapport som rektor sammanställer varje läsår, med stöd av personal på enheten. I den sammanställs och analyseras elevernas kunskapsresultat. Från både inskickat material samt i intervjuer med rektor, elevhälsa och lärare framgår även att de genomför fyra gemensamma möten på enheten med lärare, elevhälsa och rektor, så kallade nulägesbeskrivningar, där samtliga elever i årskurs 4-6 följs upp både på grupp- och individnivå. Denna analys ligger till grund för insatser utifrån de behov som finns i verksamheten. Rektorn berättar i intervjun att hen även följer upp de individuella utvecklingsplanerna i de yngre årskurserna.

Kunskapsresultaten följs upp över tid utifrån bland annat ämne, kön och årskurs. Rektorn berättar i intervjun att hen utifrån kunskapsresultaten har sett att många elever hade svårigheter i ämnet matematik i årskurs 4, trots att de nått kravnivån i de nationella proven i årskurs 3. Vidare berättar rektorn även att elevernas kunskapsresultat följs efter att de lämnat Grytgöls skola för att börja i årskurs 7 på en annan enhet, för att utifrån det kunna dra slutsatser kring kvaliteten i undervisningen

på den egna enheten. Det framgår i både intervjun med rektorn och i inskickat material att hen sett att elever från Grytgöls skola precis som elever från andra skolor ofta får lägre betyg i årskurs 7 än i årskurs 6, men att elever från Grytgöls skola höjer sina betyg snabbare än elever från andra enheter under åren på högstadiet. Uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat och eventuella behov av insatser sker även löpande genom elevhälsoteamets möten varje vecka.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande. Rektorn och elevhälsans representanter berättar att elevhälsoteamet har möten varje vecka där rektorn deltar och följer upp samt beslutar om insatser utifrån uppkomna behov. Ungefär var sjätte vecka sker även elevhälsomöten då diskussioner förs kring utvecklingsmöjligheter på gruppnivå, utifrån årskurserna 1-3 respektive 4-6. Rektorn berättar även att ledningsgruppen har möten en gång i veckan och där deltar arbetslagsledarna som för information både till och från rektorn kopplat till arbetslagens arbete. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att rektorn samt annan personal från elevhälsoteamet regelbundet gör lektionsobservationer för att följa upp undervisningens kvalitet samt följa upp om överenskomna insatser och rutiner genomförs. Rektorn beskriver i intervjun vad hen sett och tagit fasta på i sin uppföljning av undervisningen och hen har bland annat noterat skillnader mellan erfaren och oerfaren pedagogisk personal. Rektorn har också lyft goda exempel från undervisningen genom att ge lärare uppdrag att dela med sig av en metod eller ett arbetssätt för sina kollegor.

Rektorn följer upp och analyserar att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn berättar i intervjun att skolans trygghetsgrupp arbetar med att följa upp värdegrundsuppdraget bland annat genom att analysera elevers enkätsvar kopplat till trygghet samt rapporter om kränkande behandling. Rektorn berättar också att det utifrån en analys av trygghetsgruppen framkom att i grupper vars pedagoger var aktiva kring värdegrundsfrågor också hade färre anmälningar om kränkande behandling. Värdegrundsarbetet följs även upp på elevhälsomötena var sjätte vecka.

Rektorn genomför lämpliga utvecklingsåtgärder och fördelar resurser på enheten utifrån den genomförda analysen. I intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn för att stärka upp lärarnas arbete med värdegrundsuppdraget utifrån den tidigare nämnda analysen från trygghetsgruppen har beslutat att alla lärare kontinuerligt ska integrera värdegrundsfrågor i undervisningen. Även den tidigare nämnda analysen av kunskapsresultaten i ämnet matematik i årskurs 3 och 4 gav upphov till att rektorn stärkte undervisningen i matematik i årskurs 3. Vidare tar

rektorn beslut om omfördelning av resurser löpande utifrån verksamhetens behov genom möten i elevhälsoteamet.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar på ett tydligt sätt det pedagogiska arbetet på skolan. Skolans två arbetslag, ett för årskurserna 1-3 och ett för årskurserna 4-6, träffas inbördes varje vecka. Där utbyter lärarna information om verksamheten och för pedagogiska diskussioner. I intervju med rektorn framgår att varje lärarlag har en lärarlagsledare som möter rektorn varje vecka i ledningsgruppen och på så vis förmedlas information mellan lärarlag och rektor. Rektorn deltar i möten med elevhälsoteamet varje vecka och där diskuteras behov kopplat till enskilda elever och beslut fattas om insatser och resursfördelning. Pedagogiska frågor och utmaningar lyfts även på de så kallade pedagogiska eftermiddagarna som sker en gång i månaden. Där diskuteras sätt att utveckla undervisningen. Diskussioner kopplat till det pedagogiska arbetet sker även på elevhälsomötena var sjätte vecka.

Rektor ger goda förutsättningar för lärarna att samverka inom enheten och i viss mån förutsättningar att samverka med lärare på andra enheter. Lärarna berättar i intervju att de förutom lärarlagsmötena varje vecka även har schemalagd planeringstid då förutsättningar finns att samverka med varandra samt en schemalagd tid då det finns möjlighet att samverka med elevhälsan utöver de regelbundna mötestiderna. Rektorn ansvarar även över en annan skolenhet och viss samverkan sker mellan de två enheterna, vilket framgår i intervjuer med både rektor, elevhälsa och lärare. Det finns också regelbundna träffar som arrangeras centralt av huvudmannen. På dessa träffar har bland annat den nya läroplanen diskuterats. Just nu deltar ett par lärare från Grytgöls skola i ett läsprojekt initierat av huvudmannen.

Rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Lärande sker bland annat på de träffar och satsningar som arrangeras av huvudmannen, så som det tidigare nämnda läsprojektet. Förutom att rektor och elevhälsa regelbundet genomför lektionsobservationer, och då även bidrar med utvecklande feedback, framgår det i intervjuer med lärare och rektor att lärarna även genomför observationer av varandra en gång per termin för att lära av och utveckla varandra. Flera pedagoger på enheten som inte är behöriga lärare går utbildningar för att bli behöriga.

Rektorn försäkrar sig om att skolans arbetssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. I inskickat material framgår att rektorn arbetat aktivt med att förtydliga mötes- och ansvarsstruktur på skolan. I både inskickat material samt i intervjuer med rektorn, elevhälsans representanter och lärare framgår att rektorn tillsammans med elevhälsan

har tagit fram ett dokument för ledning och stimulans i klassrummet som ska gälla på enheten. Rektorn har också aktivt arbetat för att personalen på skolan ska ha en gemensam elevsyn och diskuterar vad det innebär att ha höga förväntningar på eleverna. I intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att skolan har en devis som all verksamhet ska utgå från, som lyder "Vi vill varandra väl och vi gör varandra bra". På skolan finns även en gemensam struktur för lektionsupplägg.

Nya och obehöriga lärare får en strukturerad och genomtänkt introduktion på skolan. Samtliga nya pedagoger oavsett utbildning får en mentor, ofta via elevhälsoteamet, berättar rektorn i intervjun. Det finns en checklista för vad pedagoger behöver veta på enheten och rektor genomför resultat- och utvecklingssamtal med nyanställda. I intervjun med rektorn framgår också att hen har en god insyn i de behov av uppföljning och stöd som finns kopplat till obehöriga lärare på enheten. I intervjuer med lärare framgår att nya och obehöriga lärare upplever att de får ett välfungerande stöd från både rektor, elevhälsa och kollegor.

Jämställdhet

Rektorn leder och styr ett till delar strategiskt jämställdhetsarbete. I intervjuer med både rektor, elevhälsa och lärare framgår att de på enheten har ett medvetet förhållningssätt kring att inte kategorisera eleverna utifrån kön i undervisningen. Rektorn berättar i intervju att lärarna drar stickor med elevernas namn på för att fördela talutrymmet och på så vis undvika en omedveten ojämn fördelning av talutrymmet i klassrummet. Rektorn berättar även att jämställdhet är en återkommande fråga som lyfts på exempelvis möten i trygghetsgruppen samt på nulägesbeskrivningarna fyra gånger per läsår. Lärarna berättar i intervjun att de gemensamt läst och diskuterat en bok med fokus på skillnader i pojkars och flickors resultat.

Rektorn analyserar skolans resultat utifrån kön. I inskickat material framgår att rektorn analyserar betygen utifrån kön men även lyfter jämförelse utifrån kön vid varje så kallad nulägesbeskrivning som genomförs fyra gånger per läsår. Utifrån på förhand bestämda frågor analyseras elevernas resultat, varav en fråga är huruvida pojkars och flickors resultat skiljer sig åt. Representanterna för skolans elevhälsa berättar i intervjun att de utifrån pojkarnas sämre studieresultat har genomförs en satsning på skolan att höja detta. Det har gjorts bland annat genom en satsning på bokläsning och studieteknik. Av inskickat material framgår att rektorn har följt upp betyg satta vid Grytgöls skola med de betyg eleverna som tidigare gått på Grytgöls skola ges i årskurs 7. Uppföljningen visar att mönstret hos de elever som tidigare gått på Grytgöls skola skiljer sig från en annan skola, vad gäller pojkarnas resultat.

Rektorns uppföljning av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen är begränsad. Det framgår i både intervju med lärare och rektorn att lärarna fokuserar på individ och inte kön i undervisningen. Rektorn berättar i intervjun att de undviker att prata om flickor och pojkar på enheten. Hen berättar också att de inte tänker på exempelvis elevernas placering i klassrummet utifrån kön, utan fokuserar på individens behov. Lärarna berättar att de undviker ord som "flickor" och "pojkar" och använder elevernas namn istället. Elevhälsans representanter berättar i intervjun att de på skolan har en medvetenhet kring att elevernas familjesituationer kan se olika ut och uttrycka sig därefter. Rektorn berättar också i att hen har sett att många pojkar på enheten har haft svårt att skriva för hand, men att de producerade betydligt mer text när de skrev på dator.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns uppföljning och analys av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen behöver utvecklas så att ändamålsenliga åtgärder kan vidtas.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver stärka sin uppföljning av hur jämställdhetsuppdraget genomförs i undervisningen, både vad gäller innehåll och genomförande. I dagsläget sker en uppföljning och analys av skillnader i resultat mellan flickor och pojkar och insatser genomförs utifrån analysen. Det finns en medvetenhet på skolan kring att inte förstärka stereotypa könsmönster genom att undvika att kategorisera eleverna. Dock är rektorns uppföljning och analys av hur lärarna arbetar med läroplanens jämställdhetsuppdrag i sin undervisning begränsad.

Av Lgr 22, avsnitt 2.1, framgår bland annat att läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Vidare framgår i det centrala innehållet för enskilda ämnen (exempelvis avsnitt 5.14 om religionskunskap och 5.15 om samhällskunskap) att elever ska ges möjlighet att reflektera kring jämställdhet och könsroller.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete samla in ett bredare underlag om hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningens genomförande och utifrån denna uppföljning vidta de åtgärder som behövs. Rektorn kan även behöva ytterligare kartläggningar och analyser av den egna verksamheten för att få syn på utvecklingsområden och styrkor. Delar

som kan vara av vikt att följa upp ur ett ledningsperspektiv är bland annat att personalen har de förutsättningar som behövs, så som kunskap om normer eller stöd kring att granska den egna undervisningen ur ett jämställdhetsperspektiv. Det finns goda förutsättningar för att utveckla detta arbete utifrån de insatser som redan görs.

Granskningen visar att skolan medvetet arbetar kring att möta individen och inte fokusera på elevernas kön. Dock finns det en risk för att könsrelaterad ojämlikhet osynliggörs när arbetet kring jämställdhet i hög grad fokuserar på att undvika kön som kategori i undervisningen. Ett ensidigt fokus på individer riskerar också att osynliggöra begränsande könsmonster på aggregerad nivå som i sin tur påverkar de enskilda individerna. Genom ett mer utvecklat kvalitetsarbete även inom detta område kan rektorn tydligare leda och styra skolans arbete så att alla elever, oavsett könstillhörighet, får samma möjligheter att lyckas i skolan.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen på skolan är målfokuserad och har en god variation. Undervisningen innehåller till viss del ett aktivt lärarstöd. Eleverna ges goda möjligheter att reflektera över frågor utan ett givet svar. De får även strategier och möjlighet att ta ansvar för och reflektera över sitt eget lärande. Eleverna görs till viss del delaktiga i arbetet med att planera och utvärdera undervisningen. Utredningen visar även att lärarna arbetar aktivt med att stärka elevernas självförtroende och motivation, men att anpassningen av undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling, kan utvecklas.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen på skolan har en god variation och är målfokuserad. I samtliga intervjuer ges exempel på olika arbetssätt och arbetsformer i undervisningen, så som att eleverna arbetar enskilt eller i större eller mindre grupper. Det framgår även att eleverna får olika typer av uppgifter som att se på film, läsa eller genomföra lektioner utomhus. Eleverna får information om vad som ska göras på lektionen och lärarna pratar också om mål och syfte med eleverna. Eleverna ger i intervjun exempel på att lärarna pratat om syftet med vad de ska lära sig och att lärarna även ibland hänvisar till läroplanen. Lärarna berättar att de också arbetar med individuella mål för eleverna i undervisningen, som följs upp veckovis. Rektorn berättar att det är stor skillnad mellan erfarna och mindre erfarna pedagoger på skolan när det kommer till att konkretisera målen med undervisningen.

Undervisningen innehåller till viss del ett aktivt lärarstöd. Lärarna berättar i intervjun att olika elever har olika stort behov av lärarstöd, och att det exempelvis kan finnas elever som behöver få en uppgift tydligare förklarad. Det finns också elever som har större behov av variation i undervisningen och tar till sig undervisningen på olika sätt, vilket lärarna anpassar undervisningen efter. Några elever på skolan berättar också i intervjun att de brukar få hjälp av lärarna när något är svårt. Eleverna kan räcka upp handen och i en av grupperna kan eleverna skriva upp sig på en hjälp-lista om de behöver hjälp. Då kan de göra något annat medan de väntar. Andra elever berättar dock att det kan dröja länge innan de får hjälp. De beskriver också att lärarna ibland behöver ägna mycket tid åt att bibehålla studieron i klassrummet och då inte hinner ge alla elever stöd kring uppgifterna. Detta såg även Skolinspektionens utredare exempel på i ett par av de observerade lektionerna.

Elevernas delaktighet i sitt eget lärande och inflytande över undervisningen

Undervisningen ger eleverna goda möjligheter att reflektera över sitt lärande samt att reflektera över frågor utan ett givet svar. I de observationer som genomfördes förekom flera exempel där eleverna fick reflektera över frågor utan givna svar. Ett exempel är från en lektion i naturorienterande ämnen där eleverna fick tänka ut olika sätt att få en isbit att smälta. Ett annat exempel är från en lektion i musik då eleverna fick beskriva sin upplevelse av att sjunga ett antal sånger. I båda grupperna (årskurserna 1-3 respektive 4-6) har de varje vecka det de kallar tavelmöte, som lärarna berättar kan liknas vid ett klassråd. Lärarna berättar i intervjun att de på dessa möten stämmer av hur veckan har varit, vad som fungerat bra och vad som kan göras bättre. Här får eleverna också fundera över sin egen insats kopplat till exempelvis studiero. Rektorn berättar att de med jämna mellanrum diskuterar studieteknik med

eleverna. I både intervju med rektor och lärare framkommer att eleverna arbetar med individuella mål, vilket också bidrar till att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande.

Eleverna görs till viss del delaktiga i arbetet med att planera och utvärdera undervisningen. Av intervju med lärarna framgår att i de yngre årskursernas klassrum finns en låda där eleverna kan lämna förslag och önskemål kring undervisningen. Vidare framgår att en viss utvärdering av undervisningen sker på tavelmötena. Då stämmer de av hur veckan varit, vad som varit bra och vad som behöver förbättras. Dock säger eleverna i intervju att de sällan blir tillfrågade om synpunkter eller förslag kopplat till undervisningen. Lärarna berättar att eleverna främst får framföra önskemål kring arbetssätt och inte så mycket kring innehåll. En viss delaktighet ges eleverna emellertid även om detta, som exempelvis inom de naturorienterande ämnena där eleverna fått välja vilken del av människokroppen som de vill fördjupa sina kunskaper inom. Det framkommer också att lärare i specifika ämnen systematiskt gör eleverna delaktiga kring både innehåll och arbetssätt.

Motivation och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar aktivt med att stärka elevernas självförtroende och motivation. Av intervju med lärare framgår att de arbetar med att synliggöra elevens progression i syfte att uppmuntra och motivera eleverna. De har även tagit del av material från Skolverket kopplat till elevers motivation. Av observationer framgår flera exempel på att lärarna uppmuntrar eleverna på olika sätt. Elever berättar i intervju att det är olika hur mycket lärarna uppmuntrar, och beskriver att det blir mindre negativ stämning i de fall det sker. Rektorn berättar att hen anser att lärarna har höga förväntningar på eleverna och att lärarna pratar mycket om elevernas individuella mål.

Lärarnas anpassning av undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, är begränsad. Rektorn och elevhälsan berättar om ett dokument kring ledning stimulans och särskilt stöd som tagits fram och används av lärarna i undervisningen. Syftet med dokumentet är att säkra kvaliteten i undervisningen och att eleverna får det stöd de behöver. Lärarna beskriver hur vissa elever exempelvis behöver få uppgifterna tydligare förklarade för sig. Det finns också undervisningsmaterial på olika nivåer i exempelvis matematik och svenska. Lärarna berättar också att de har också olika krav och förväntningar på olika elever, så att elever i årskurs 4, 5 och 6 kan arbeta med samma uppgift men att lärarna förväntar sig olika nivåer på elevernas svar beroende på elevens årskurs. Elever som är långt fram i sin kunskapsutveckling får extra uppgifter att utföra om de blir färdiga med den gemensamma uppgiften. Det kan handla om att fördjupa sig inom området de arbetar med. Eleverna berättar dock att de sällan får olika uppgifter. De berättar också att de

om de blir färdiga med en uppgift ibland får sitta och vänta på att alla ska bli klara, något som också fanns exempel på i en av observationerna. Av intervju med rektorn framgår att det är en utmaning för lärarna att ge alla elever det stöd de behöver, särskilt för oerfarna lärare. Vidare framgår att de, för att även kunna stödja elever som nått långt i sin kunskapsutveckling, alltid ska vara två pedagoger i klassrummet. Enligt rektorn är det dock svårt att få till rent praktiskt. Rektorn beskriver vidare att när de väl har identifierat elever i behov av ytterligare utmaningar en ges eleverna utmaningar. Dock framgår av intervju med rektorn att det av olika skäl finns en risk att de missar att identifiera de här elevernas behov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen behöver anpassas så att alla elever blir utmanade och stimulerade utifrån sina individuella behov och förutsättningar. Granskningen visar att arbetet med att anpassa undervisningen främst inriktas för att ge stöd till elever som befars inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Därmed finns en risk att de elever som nått längre i sin kunskapsutveckling inte får den stimulans och de utmaningar som de behöver för att utvecklas och känna engagemang och motivation för undervisningen. Det innebär också en risk för undervisningen som helhet inte är tillräckligt utmanande.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare framgår av 3 kap. 2 § att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar lärarna utvecklar arbetet med att planera, följa upp och anpassa undervisningen utifrån olika elevers behov. I det ingår också att tillsammans hitta arbetssätt så att även de elever uppfyller de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas stimuleras och utmanas att nå så långt som möjligt i sitt lärande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det finns ett medvetet arbete på skolan för att skapa trygghet. Arbetet bygger också på en analys som diskuteras och leder till trygghetsskapande insatser. Personalen på skolan har ett gemensamt förhållningssätt kring att skapa trygghet. Det finns även ett samlat arbete för att skapa studiero. Även här genomförs analys och utifrån den genomförs insatser. Lärarna använder till viss del ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero i undervisningen. Studieron diskuteras regelbundet med eleverna men eleverna görs i låg utsträckning delaktiga i att ta fram åtgärder för att förbättra studieron.

Arbete för trygghet

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan som grundas i en analys av verksamheten utifrån olika aspekter. I intervjuer med rektorn och lärarna beskrivs att tryggheten följs upp genom regelbundna enkäter och samtal med eleverna. Det finns en trygghetsgrupp på skolan som arbetar förebyggande genom att bland annat analysera enkätresultat och anmälningar om kränkande behandling. Denna analys lyfts och diskuteras i elevhälsoteamet och på elevhälsomöten. Rektorn berättar att en analys från trygghetsgruppen visade att i en grupp vars lärare arbetade aktivt kring värdegrundsfrågor uppkom färre anmälningar om kränkande behandling. Utifrån denna analys har rektorn beslutat att alla lärare regelbundet ska integrera värdegrundsfrågor i undervisningen. Trygghetsgruppen har också undersökt otrygga platser på skolan och skolgården är indelad i zoner där det alltid finns personal närvarande. Lärarna berättar även att elevhälsan har gjort sociogram som visat att en del elever är ensamma och har utifrån det anpassat rastaktiviteter för att motverka det. Det finns också ett faddersystem och åldersblandade aktiviteter för att yngre elever ska lära känna de äldre eleverna.

Personalen på skolan har ett gemensamt förhållningssätt kring trygghetsarbetet. I intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att skolan har ett förhållningssätt som handlar om att personal och elever på skolan ska vilja varandra väl och göra varandra bra. Detta förhållningssätt lyfts även i skolans plan mot kränkande behandling. Lärarna samverkar kring värdegrundsuppdraget samt är som tidigare nämnts på olika platser på skolgården utifrån trygghetsgruppens analys. Lärarna berättar också i intervjun att de har kommit överens om att vara aktiva och delaktiga i rastaktiviteterna med eleverna.

Studiero och lugn miljö

Det finns ett samlat arbete med att skapa studiero på enheten. Rektorn och lärarna berättar att enkäter genomförs regelbundet på enheten och frågor kopplat till studiero följs upp systematiskt. I en nyligen genomförd enkät framgår att eleverna upplever studieron som sämre än vad lärarna gör. Rektorns analys av detta är att det finns olika syn på vad begreppet studiero innebär. Insatser har därför satts in för att två gånger per läsår diskutera studiero som begrepp med eleverna, berättar rektorn i intervjun. Lärarna har också arbetat fram olika aktivitetsnivåer för att eleverna ska kunna anpassa sig under lektionerna till olika typer av undervisningssituationer. Rektorn beskriver också en situation där det framgick att eleverna upplevde att studieron inte var god både i enkäter och i de möten som genomförs i grupperna. Även lärarna lyfte situationen i möten med elevhälsan. Rektorn vände sig då till huvudmannen för att kunna stärka upp resursmässigt i den här gruppen. Rektorn lyfter arbetet kring studiero regelbundet på arbetsplatsträffar.

Lärarna vidtar till viss del ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero. Av intervjuer med lärare, rektor och elevhälsan framgår att lärarna har ett antal strategier för att skapa studiero. En av dessa är de tidigare nämnda aktivitetsnivåerna på lektionerna. Lärarna berättar också att de försöker vara tydliga med vad som gäller när eleverna sitter på andra ställen än i klassrummet och arbetar. I båda elevintervjuerna framkommer dock att det att eleverna ofta tycker att det är svårt att koncentrera sig utan att bli störd på lektionerna, men också att studieron varierar mellan ämnen och lärare. Denna bild bekräftas i de observationer som genomfördes. Även lärarna lyfter att det ibland kan vara bristande studiero.

Elevernas delaktighet i arbetet med att skapa studiero är begränsad. Det framgår i intervjuer med elevhälsan, lärare och rektor att de på enheten har arbetat aktivt med att tydliggöra för eleverna vad studiero innebär. Eleverna har också fått utvärdera studieron och bedöma den egna insatsen och hur eleverna själva bidrar till studieron. Rektorn beskriver i intervjun att det finns en diskrepans mellan elevernas uppfattning om studieron i enkäter och personalens uppfattning i samma enkäter. På frågan om

vad denna skillnad beror på lyfter lärare, elevhälsa och rektorn orsaker hos eleverna som förklaring. Det tidigare nämnda förhållningssättet är väl förankrat hos eleverna, vilket framkommer i intervjun med dessa. Dock uppger eleverna själva att de inte har varit delaktiga i arbetet att ta fram och att det även finns oskrivna regler på skolan. Även i intervju med rektorn framkommer att eleverna inte varit delaktiga i framtagandet och beslutandet kring detta förhållningssätt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att ge eleverna en större delaktighet i skolans arbete med att skapa studiero.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med att göra eleverna delaktiga i skolans arbete kring studiero. Granskningen visar att rektorn driver ett aktivt och medvetet arbete kring trygghet och studiero men att elevernas delaktighet är begränsad. Diskussioner förs med eleverna, men dessa diskussioner fokuserar främst på orsaker hos eleverna och kring definition av begreppet studiero.

Av Skollagen 5 kap. 3 § framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Vidare framgår i 5 kap. 5 § att skolans ordningsregler ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Av Lgr 22 avsnitt. 2.3, Elevernas ansvar och inflytande, framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del över arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade om frågor som rör dem. Vidare framgår i avsnitt 2.8, Rektorns ansvar, att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionen rekommenderar att skolan skapar rutiner för att involvera eleverna i arbetet med studiero och se till att de blir delaktiga i att ta fram konkreta insatser och förändringar på skolan. Forskning visar att elevers delaktighet och inflytande i hög grad påverkar elevers motivation och skolframgång. Det framgår också att behov kopplat till studiero behöver mötas upp med adekvata åtgärder som gör eleverna delaktiga, exempelvis i framtagning av skolans ordningsregler. Genom att ha rutiner för

elevernas roll i arbetet med att skapa studiero blir det också möjligt att följa upp arbetet och få syn på utvecklingsområden och styrkor som går att koppla till skolans arbete med att skapa studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn systematiskt följer upp och analyserar skillnader i bedömningar och betyg. Vid konstaterade avvikelser har rektorn en tydlig analys och förklaring. Det förs också diskussioner med lärarna på enheten kring bedömning och betygssättning utifrån de genomförda analyserna. Lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Lärarna ges vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg men förutsättningarna att samverka med lärare inom samma ämne är begränsade.

Diskussion och analys av bedömningar och betyg

Rektorn följer systematiskt upp och analyserar skillnader i bedömningar och betyg. Rektorn berättar att hen tar del av sammanställningar av lärarnas bedömningar och betygssättning bland annat genom de så kallade nulägesbeskrivningarna som genomförs fyra gånger per läsår. Vid dessa ställer rektorn följdfrågor kring lärarnas bedömningar och grunderna för dem, berättar rektorn i intervju. De betyg som sätts sammanställs och analyseras också efter varje termin och läsår. Jämförelser med betyg från andra skolor i kommunen sker. Vid tydliga avvikelser undersöker rektorn orsakerna och redovisar även detta till huvudmannen.

Rektorn har vid konstaterade avvikelser en tydlig analys och förklaring till dessa. Rektorn berättar att hen har sett att vissa lärare är väldigt återhållsamma i sina bedömningar av elevernas kunskaper, vilket framkommer i intervjun. Rektorn kan också ge exempel på ett ämne där betygen är låga och inte har någon spridning. En

analys rektorn gör är att mindre erfarna och obehöriga lärare har större utmaningar kring bedömning och betygssättning och därför har insatser satts in kopplat till detta.

Rektorn för diskussioner med lärare utifrån analyser av bedömningar och betyg. Rektorn är väl insatt i lärarnas löpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling. För eleverna i årskurs 1-3 berättar rektorn att hen tar del av de individuella utvecklingsplaner som lärarna tar fram. Vid nulägesbeskrivningarna för årskurs 4-6 presenterar lärarna en bedömning av varje elevs kunskapsutveckling och rektorn ställer vid behov följdfrågor kring hur bedömningen gått till och vad den baseras på. Som konsekvens av vad som framkommit har rektorn förtydligat rutinerna kring dokumentation och bedömningar i de tidigare årskurserna. Det har i rektorns samtal med lärare också framkommit att det finns lärare som vill undvika att sätta högre betyg på höstterminen för att slippa att eventuellt behöva sänka betyget terminen efter. Rektorn har då vidtagit åtgärder gällande detta.

Kvalitetssäkring av bedömning och betyg

Rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. De tidigare nämnda avstämningarna kring elevernas kunskapsutveckling i årskurs 4-6 beskrivs av både lärare, rektor och elevhälsa. Dessa avstämnings sker fyra gånger per läsår och bidrar till att lärarna jämför sina metoder för bedömning och betygssättning. Rektorn berättar att avstämningarna även ger rektorn en god insyn i lärarnas arbetssätt.

Rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg med andra lärare inom enheten. Inom enheten sker samverkan både inom och mellan arbetslagen. Lärarna berättar i intervjun att de som undervisar i årskurs 3 också är med och rättar de nationella proven för årskurs 6 för att få tydligare insyn och perspektiv på vad som förväntas av eleverna. Professioner inom elevhälsan är delaktiga bland annat i att stötta upp obehöriga lärare vid bedömning och betygssättning och viss samverkan sker också med en närliggande skolenhet. Bedömningsmatriser till prov och uppgifter används dock inte i någon större utsträckning, berättar rektorn i intervjun. Vissa lärare gör det på eget initiativ, vilket framkommer i intervjun med lärarna.

Förutsättningarna för samverkan mellan lärare som undervisar i samma ämne är begränsade. Då skolenheten är liten har inte alla lärare möjlighet att samverka med lärare i samma ämne inom enheten vilket framkommer i intervjuer med lärarna, rektorn och elevhälsan. Det finns planer på att skapa forum för samverkan med en närliggande skolenhet men det är ännu inte genomfört. Den samverkan som sker i dagsläget är ett utbyte kring rättning av nationella prov, vilket framgår i intervjun med

lärarna. De rättar varandras prov och går sedan igenom vissa resultat gemensamt. Rektorn lyfter i intervjun att det finns en svårighet med många små skolenheter i kommunen och det framför allt är svårt att ge rätt stöd till obehöriga lärare. Viss samverkan med en annan skolenhet finns och det förekommer även kommungemensamma träffar. Det framkommer dock i intervjuer att denna samverkan inte har samverkan kring betyg och bedömning som huvudsakligt fokus.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna i alla ämnen förutsättningar att kvalitetssäkra betyg och bedömningar med kollegor inom samma ämne.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver skapa förutsättningar för alla lärare att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning. Granskningen visar att det sker samverkan kring bedömning och betygssättning mellan lärare i olika ämnen som möter samma elevgrupp, men det finns flera lärare som inte ges möjlighet att jämföra och diskutera sina betyg eller bedömningar med andra lärare inom samma ämne. Samverkan med lärare på andra enheter förekommer, men inte med ett tydligt fokus på likvärdig bedömning och betygssättning.

I skollagen 1. Kap. § 9 framgår att utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform.

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417, s. 22-23) om betyg och betygssättning framgår att sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Det är också viktigt med samsyn i tolkning av kursplaner. Ett professionellt samtal om utformningen av ändamålsenliga bedömningssituationer och bedömning av olika underlag kan förbättra likvärdigheten. Sådana diskussioner kan ha både formativa och summativa syften. Lärare kan tillsammans analysera underlag och på vilka olika sätt som eleverna ger uttryck för sin förståelse av ämnesinnehållet. Vidare framgår att rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevers kunskaper vid betygssättning, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Det framgår även att huvudmannen kan behöva bistå med att organisera arbetet mellan skolenheter om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

För att ytterligare utveckla arbetet med bedömningen och betygssättning rekommenderar Skolinspektionen att alla lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans med andra lärarkollegor främst inom samma ämne samt att detta sker i samtliga ämnen. Skolinspektionen rekommenderar också att skolan använder Skolverkets bedömningsstöd även i de ämnen och årskurser där de inte är obligatoriska. Rektorn behöver också förtydliga för lärarna när tillfällen för gemensam kvalitetssäkring av bedömningar ges samt följa upp arbetet.

På Skolinspektionens vägnar

X Lena Stadler

Beslutsfattare

Signerat av: Lena Stadler

X Maja Beckman

Föredragande

Signerat av: Maja Beckman

I handläggningen av ärendet har även utre
medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor, plus en uppföljande fråga via telefon.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov

och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 14-16 februari 2023. Besöket genomfördes av Maja Beckman, Therése Tuneck och Therese Nehler.

Grytgöls skola ligger på landsbygden i Finspångs kommun och har 49 elever i årskurserna 1-6 och 11 lärare. På skolan finns även förskoleklass. Skolan leds av en rektor som även är rektor över en annan skola. Skolan består av två äldre byggnader. Den ena har huvudsakligen lektionslokaler, med mellanstadiets klassrum och grupprum på nedervåningen och lågstadiets på övervåningen. I den andra byggnaden finns fritidshem och en mindre gymnastiksal på nedervåningen samt kontor, kök och matsal på ovanvåningen.

De äldre årskurserna åker till en annan skola för undervisning i bland annat idrott och hälsa, moderna språk, hem- och konsumentkunskap samt slöjd.